

Nieuwsbrief raamovereenkomst Bouw! - editie februari 2017

Inhoud

Bouw! mee aan de toekomst van een (klein)kind!.....	1
Artikel Gerrie Looman in Lexima Magazine.....	2
Bouw! bij leerlingen met TOS.....	2
BOUW! op de Pijlstaart (Utrecht).....	2
Wist je dat?.....	5

Bouw! mee aan de toekomst van een (klein)kind!

Door: Ria van Haaff – (Communicatie I Marketing) Coördinator bij Welzijn Hoeksche Waard

De basisscholen in de Hoeksche Waard maken gezamenlijk een vuist tegen leesproblemen. Kinderen met een verhoogd risico op leesproblemen krijgen extra ondersteuning in de vorm van een lesprogramma, Bouw!, dat ze samen met een begeleider (de tutor) doorlopen. De resultaten zijn spectaculair. Om het project groot uit te kunnen rollen bij de 40 aangesloten basisscholen in de Hoeksche Waard, zochten Pierre den Hartog en Rien Stootman van Samenwerkingsverband 28.04 contact met Welzijn Hoeksche Waard: "want we willen zo snel mogelijk voor alle basisscholen vrijwilligers werven. Opa's en oma's of wie ook maar wil bijdragen aan de toekomst van deze kinderen."

Den Hartog las in 2014 voor het eerst over het programma Bouw! waarvan wetenschappers hebben aangetoond dat leeszwakke leerlingen met het volgen van Bouw! veel beter gaan lezen en het aantal diagnoses dyslexie vermindert met meer dan 60 procent. Dat effect is ook nog eens blijvend. Voor hem reden er binnen het samenwerkingsverband in de Hoeksche Waard mee aan de slag te gaan. "Het mooie van de methode is dat het leesproblemen al in een heel vroeg stadium aanpakt, waardoor echte problemen worden voorkomen. De leerkrachten hoeven er bovendien niet per se zelf mee aan de slag: iemand anders kan begeleider zijn en zo willen wij het hier bij alle 40 basisscholen die bij ons zijn aangesloten, inzetten."

Een van de basisscholen die al werken met Bouw! is O.B.S. Het Anker in Heinenoord. Hier is oud-onderwijzeres en oma Marga de Koning iedere maandagochtend aan het Bouwen met kinderen uit de groepen 3 en 4; "Lezen is zo belangrijk voor de ontwikkeling van een kind! Ik heb twee

kleinkinderen in een combiklas op Het Anker, waarvan er één problemen heeft met lezen.”, vertelt ze: “Toen de juf in hun klas had gevraagd of iemand een oma of opa had die kinderen kon helpen met lezen, hadden ze hun vinger opgestoken. Zo is het balletje gaan rollen en nu help ik al een tijd op maandagochtend een aantal kinderen met het programma dat ze doorlopen om hun leesprobleem te verhelpen. Het is een heel gemakkelijk programma, zowel voor de kinderen als voor de begeleider: ze krijgen op een speelse manier allemaal lees- en spellingsoefeningen, met uitleg die je als tutor kunt gebruiken.

De kinderen zijn heel enthousiast en hebben elke keer zin om mee te doen. De kinderen krijgen vier keer per week 20 minuten leesles, maar dat betekent niet dat een vrijwilliger vier keer per week op school hoeft te zijn. Ik doe bijvoorbeeld op maandagochtend een paar kinderen, maar kan daar flexibel mee omgaan. Als het me op een andere dag beter uit zou komen, dan switch ik en als ik met vakantie ben, dan wordt er gekeken wie mij kan vervangen. Heel flexibel dus en erg leuk: want je helpt deze kinderen echt en dan maakt het niet uit of het je eigen kleinkind is, of een ander kindje!”

Artikel Gerrie Looman in Lexima Magazine

Bent u al op de hoogte van ons magazine? Het Lexima Magazine wil mensen die betrokken zijn bij lees- en/of spellingproblemen informeren over preventie, behandeling en compenserende oplossingen. Gerrie Looman (leerkracht groep 6/7 op PCBS De Regenboog, Zeewolde) heeft haar ervaringen met het programma Bouw! beschreven op pagina 12-13. Lees [hier](#) het hele artikel.

In het Lexima magazine vindt u dit alles terug in afwisselende, serieuze en luchtige artikelen. Reportages, portretten, wetenschappelijke achtergronden, interviews, meningen, tips en adviezen. Allemaal tot stand gekomen met medewerking van diverse wetenschappers, professionals uit de onderwijspraktijk en leerlingen die hun ervaringen delen.

De redactie wenst u alvast veel leesplezier!

Vraag [hier](#) een gratis exemplaar van het Lexima Magazine aan.

Bouw! bij leerlingen met TOS

Hoe pak je lees- en spellingproblemen bij kinderen met een TOS aan en welke interventie past daarbij? Elise de Bree en Haytske Zijlstra beschrijven hun wetenschappelijke bevindingen hierover in het Tijdschrift voor Remedial Teaching. In het artikel leest u ook over de mogelijkheid om het programma Bouw! in te zetten als vroege interventie bij leerlingen met een TOS. Een aantal praktische tips hierbij:

- Tempo voorlezen aanpassen of vertragen.
- Herhaling van instructie.
- Zitplaats afstemmen zodat het kind het mondbeeld van de tutor goed kan zien
- Woordenschat: laat plaatjes van onbekende woorden zien. Mail ze aan RT/ouders/logopedist voor inslijping.

BOUW! op de Pijlstaart (Utrecht)

Door: Corrina Pauw - Intern Begeleider KBS De Pijlstaart

Basisschool De Pijlstaart is een kleine basisschool tegen het centrum van Utrecht aan met ongeveer 140 leerlingen van ongeveer 30 verschillende nationaliteiten. In maart 2016 zijn wij met BOUW! begonnen nadat we hierover

veel goeds hadden gehoord op de Nationale SEN conferentie.

Foto: Oefenmoment Bouw! op KBS De Pijlstaart

Vorbereiding

Na een brainstormsessie met betrokkenen hebben we een eerste stappenplan geschreven; wat wilden we, hoe, wanneer, met wie, waar en met welk doel gaan doen. Wat is onze visie en missie en wat betekent dit voor de keuzes die wij maken. Dit document pakken we er nog steeds bij wanneer er dingen wijzigen zodat helder blijft hoe e.e.a. werkt.

Ongeveer 10 leerlingen kwamen in aanmerking om te gaan werken met BOUW!. Er moest een hoop gebeuren ter voorbereiding; selecteren van leerlingen en het voeren van gesprekken met hun ouders, aanschaffen van computers en koptelefoons en het creëren van een 'computereiland' in de centrale hal.

Foto: map Bouw! met beloningsmateriaal

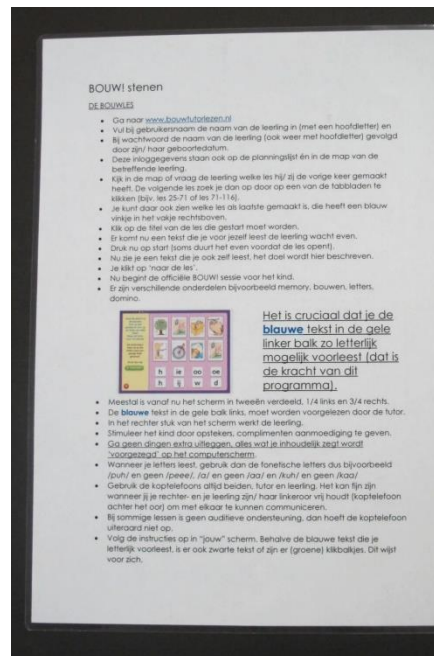

Foto: stappenplan Bouw! KBS De Pijlstaart

Organisatie

We hebben ervoor gekozen om in eerste instantie te kijken of er voldoende vrijwillige ouders waren om te tutoeren. Tot op heden is dit gelukt. Als plan B hebben we de mogelijkheid om leerlingen uit de bovenbouw in te zetten.

Binnen het team zijn er verschillende mensen actief betrokken bij BOUW! die allen een afgebakende taak hebben. Ik, als IB'er, ben de coördinator van het geheel en houd het overzicht. Onze -zeer kundige- onderwijs assistent, coördineert de vrijwilligers en houdt zich bezig met het rooster. Een behoorlijke puzzel die regelmatig overhoop gegooid wordt door wijzigingen in aanbod van vrijwilligers of nieuwe lezertjes. Ook heeft hij voor elke leerling een map gemaakt waarin de inloggegevens staan en waarin de leerling middels het kleuren van de BOUW!-hemdjes kan bijhouden waar hij gebleven is. Dit heeft voor de leerling een beloningseffect en het is bovendien fijn wanneer een leerling twee tutoeren heeft; een blik in de map is voldoende om te weten waar de leerling gebleven is. Tenslotte is hij tijdens de momenten dat de tutoeren met de leerlingen bezig zijn aanwezig als aanspreekpunt voor vragen of hulp. Twee van onze leerkrachten die ook deels RT'er zijn nemen de toetsen af van BOUW! wanneer de leerlingen hier aan toe zijn.

Sinds oktober 2016 werken enkele leerlingen deels thuis met BOUW! Niet in elk gezin is dit mogelijk maar waar mogelijk proberen we dit wel te doen. Het heeft meerdere voordelen; de ouders worden zo meer betrokken bij het proces, de leerlingen missen geen lestijd en het scheelt ons als school in de organisatie van vrijwilligers.

Wanneer vrijwilligers zich aanmelden worden ze ingewerkt; wat is jouw rol, wat wordt er van je verwacht als tutor en wat vooral niet. Maar ook wat er 'technisch' nodig is; opstarten inloggen enz. Op het computereiland liggen voor de tutores een aantal gesealde stappenplannen waarin alles nog eens terug te lezen is. Deze vrijwilligers werken met veel enthousiasme met de leerlingen en zijn van zeer groot belang voor onze school. Zonder hen zou BOUW! niet zo goed lopen als het nu doet.

Resultaten

Aan het einde van het schooljaar 2015-2106 hebben we gekeken naar de vorderingen van de leerlingen. Omdat er nog geen leerling klaar was met BOUW! en er natuurlijk in de klas ook 'hard getrokken' was aan het leesproces, was het lastig om harde conclusies te trekken. Toch zien we wel dat 80% van de leerlingen goed vooruitgang boekten, sommigen zelfs verbazingwekkend grote vooruitgang. Ook zagen we dat het goed is om de CITO resultaten als uitgangspunt te nemen en dit aan te vullen met de professionele input van de leerkrachten. Er hebben drie leerlingen meegedaan die in groep 4 of 5 zaten maar nog niet op niveau lezen. Ook bij hen zagen we aan het einde van het schooljaar een groei die groter was dan ze daarvoor lieten zien.

Inmiddels zijn er enkele leerlingen klaar met BOUW! Twee leerlingen (nu in groep 4 zitten) hebben voldoende vorderingen gemaakt om in Estafette in aanpak 1 of 2 het lezen in de groep verder op te pakken. Eén leerling (die in groep 4 startte op niveau M3 en nu in groep 5 zit) liet onvoldoende vooruitgang zien. Zij is onderzocht en blijkt een TOS (taalontwikkelingsstoornis) te hebben. De uitdraai van de resultaten van BOUW! is dan voldoende 'bewijs' van remediëring waardoor er geen uitgebreide individuele plannen geschreven en geëvalueerd hoeven worden. We kiezen er als school wel voor om in Parnassys BOUW! te benoemen in het groepsplan, zodat dit in de evaluatie kan worden meegenomen.

Wat qua resultaat tenslotte ook telt voor ons, is dat de leerlingen tot nu toe met plezier met de tutores meegaan om te gaan oefenen op de computer. De stimulerende werking van de vrijwilligers is groot en het één op één contact heel fijn voor de leerlingen. Heel waardevol omdat lezen daardoor geen negatieve lading krijgt.

Foto: een oefenruimte Bouw! met bijbehorende mappen

Op maat

Eén leerling gaf enkele weken voor de zomervakantie aan erg op te zien tegen de BOUW! lessen. Na met hem een kindgesprek te hebben gevoerd, ontdekten we dat hij bang was teveel te missen van de lessen in de klas, door zijn afwezigheid. We hebben, in overleg met de ouders, besloten een korte pauze in te lassen en hem daarna de lessen deels thuis te laten doen. Dit was voldoende voor hem om het plezier weer terug te krijgen. Omdat leesmotivatie bij leeszwakke kinderen een cruciale motor is, vinden we het van wezenlijk belang deze te cultiveren of te herstellen.

Kortom

We zijn nu $\frac{3}{4}$ jaar verder en concluderen dat we blij zijn dat we gestart zijn met BOUW! Het vult een gat van kwalitatief goed remediëren en voldoet aan het derde niveau van zorg waardoor dit niet 'op het bordje' van de leerkracht of een RT-er terecht komt. Bovendien werkt het preventief doordat je al zo vroeg kunt starten. Hierdoor blijft leeszwakke leerlingen een hoop negatieve leeservaringen bespaard en krijgen er vaak juist positieve leeservaringen voor krijgen. Wat wil je nog meer?

Wist je dat?

- ...Bouw! heeft vanaf dinsdag 14 februari ook geanimeerde afbeeldingen. Deze afbeeldingen worden gebruikt in memorylessen.

- ...Voor het geval je het gemist hebt: Bouw! is sinds een paar weken ook op de tablet of iPad te gebruiken. Met deze ontwikkeling kan Bouw! een stuk makkelijker ingezet worden, op elke gewenste locatie. U opent Bouw! door op uw tablet of Ipad internet te openen. Vervolgens gaat u naar www.bouwtutorlezen.nl en logt u in met uw gebruikersnaam en wachtwoord. Bouw! is te openen via elke gewenste browser. Voor meer informatie over de systeemeisen klik [hier](#) en scroll naar het kopje 'systeemeisen'.

- ...Er is een facebookgroep gestart voor Bouw! gebruikers. Deze pagina is bedoeld voor alle betrokkenen omtrent de implementatie Bouw! (tutores en coördinatoren). Op deze pagina geven gebruikers elkaar tips en delen ervaringen. De facebookpagina is via [deze link](#) te vinden.

Wij zijn heel benieuwd naar de ervaringen van leerlingen, tutores, Bouw! coördinatoren, ouders, leerkrachten die betrokken zijn bij de implementatie van het programma Bouw!. Deel je ervaringen met ons en geef tips aan collega's of betrokkenen die het programma Bouw! nu gebruiken. Mail je ervaringen naar educatie@lexima.nl.